

Programma

Open Monumentendag Gorinchem 2026
Zaterdag 12 september

- Open monumenten
- Gratis museumbezoek en gratis rondleidingen op bepaalde tijden
- Stoomsleepboot Jan de Sterke bekijken en korte vaartochtjes
- Speciaal wandel- en lunch of bierproefarrangement te boeken

Programma

Thema

Het landelijke thema jaar is 'Veerkrachtig erfgoed in tijden van onzekerheid'. Eeuwenlang boden monumenten ons bescherming tegen gevaren van buitenaf. Nu worden ze zelf geconfronteerd met nieuwe uitdagingen: van de effecten van klimaatverandering tot uitbreiding van infrastructuur en woningbouw. Toch laten monumenten hun kracht zien. Ze staan symbool voor herstel, vernieuwing en het vermogen om mee te bewegen met veranderende tijden.

Ook in Gorinchem blijft het erfgoed overeind en beweegt het met de tijd mee. Het is geïntegreerd in het maatschappelijk leven door hergebruik als woonfunctie, als werkplek, als theater of als verenigingsgebouw. En de vestingwerken vormen een weldadige groene gordel met weidse uitzichten. Ze vormen een gewaardeerd wandelgebied.

Informatie

Het toeristisch informatiepunt VVV/Mooi Gorinchem, gevestigd in het Gorcums Museum, Grote Markt 17 te Gorinchem, is ook het informatiepunt voor de Open Monumentendag. Bij mooi weer is het informatiepunt een kraam voor het Gorcums Museum.

Inhoudsopgave

- Korte geschiedenis op pagina 3.
- Te bezichtigen monumenten vanaf pagina 4.
- Rondleidingen vanaf pagina 14.
- Musea vanaf pagina 16.
- Plattegrond met eventuele bezoeksvolgordenummering achter in dit boekje.

Gorinchem, Woudrichem en Loevestein aan het rivierenknooppunt van Waal, Maas, Merwede en Linge.

Korte geschiedenis

Gorinchem ligt op een plaats waar verschillende rivieren bij elkaar komen. De rivieren hebben altijd een grote invloed gehad op het leven in Gorinchem. Gorinchem is waarschijnlijk al in de elfde eeuw ontstaan. Het was toen een kleine nederzetting van boeren en vissers bij de monding van de Linge in de Merwede.

Toen de nederzetting zich tot een stad ontwikkelde, werden in de Lingehaven schepen geladen en gelost. Het werd er een drukte van belang! In 1572 werd Gorinchem één van de 'opstandige steden' tegen het Spaanse gezag tijdens de 80-jarige oorlog. Als gevolg hiervan werd Gorinchem een belangrijke vestingstad.

In het Rampjaar 1672 werd Gorinchem opgenomen als grootste vesting in de Hollandse Waterlinie en het werd geleidelijk ook een garnizoensstad.

De introductie van de stoommachine veranderde veel in Gorinchem. Stoomschepen onderhielden veerdiensten met Rotterdam en Dordrecht. Er werden ook kanalen gegraven, zoals het Merwedekanaal dat Gorinchem een aansluiting gaf met Amsterdam.

Maar nog altijd bleef de riviervisserij belangrijk en Gorinchem bleef een belangrijke vesting, inmiddels in de Nieuwe Hollandse Waterlinie. In 2021 werden de vestingwerken van Gorinchem, met de daarbij behorende bouwwerken, UNESCO Werelderfgoed als onderdeel van de het erfgoed 'de Hollandse Waterlinies'

Monumenten

1. Voormalig stadhuis / VVV

Grote Markt 17

Zaterdag: 10:00 uur tot 17:00 uur

Zondag: 13:00 uur tot 17:00 uur

Hier is op de begane grond het informatiepunt VVV/Mooi Gorinchem voor de Open Monumentendag.

Het gebouw waarin ook het Gorcums Museum is gevestigd is het voormalig stadhuis. Dit is een neoclassicistisch gebouw uit 1860 naar ontwerp van A.W. van Dam. Het was de vervanger van een laat middeleeuws stadhuis op deze plek.

Informatie over het Gorcums Museum is verderop in dit boekje te vinden, onder het hoofdstuk 'Musea'.

2. Grote Kerk

Groenmarkt 7

Zaterdag: 11:00 uur tot 17:00 uur

Zondag: 11:00 uur tot 16:30

De Amsterdamse architect Warnsinck maakte het ontwerp voor de huidige Neoklassieke kerk, die op 4 mei 1851 in gebruik werd genomen. Voorheen stond hier de St. Maartenskerk die in 1263 werd ingewijd. Na de Reformatie werd de kerk Grote Kerk genoemd.

In 1813/1814 raakte het gebouw door beschietingen van de Pruisen ernstig beschadigd en in 1844 werd besloten de kerk af te breken.

Bij de afbraak ontdekte men een groot aantal muurschilderingen (fresco's), die rond 1400 waren aangebracht en waarvan er nog één in de huidige kerk is te vinden.

In 2005 kwam ook het grafmonument van de laatste Van Arkel, Wilhelmina van Paffenrode - Van Arkel, weer terug in de kerk.

Er is een permanente expositie van vier prachtig gerestaureerde Statenbijbels. De kerk heeft een Bätz-Witte-orgel uit 1853, waarin nog pijpwerk is verwerkt uit 1666.

Programma:

Expositie 20 jaar Outsider Art van Syndion. Outsider Art, of Art Brut, is kunst gemaakt buiten de gevestigde kunstorde. Het gaat om pure expressie, niet belast of geremd door al te veel kennis van kunstgeschiedenis en theorie.

Zaterdag:

Tussen 12:00 en 13:00 uur is er een optreden van de Westlandse koorvereniging Musica, zij vieren hun 35 jarig bestaan met een concert. Het koor bestaat uit ongeveer 90 personen. Om 17:00u is er een Choral Evensong.

Zondag:

Dan zijn er de kerkdiensten om 9:30 en om 16:45 uur daartussen kan men de kerk en de expositie bekijken

3. Grote Toren

Krijtstraat 1

Zaterdag: 11:00 uur tot 17:00 uur

De 67 m hoge gotische Grote Toren is het historische baken van Gorinchem. In de voet van de toren is het herdenkings- en bezinningscentrum 'In de Toren' gevestigd.

Deze ontmoetingsruimte is ontstaan uit de behoefte om zinloos geweld in de samenleving te bestrijden.

Hier is ook het permanente kunstwerk de Lichttrechter, van beeldend kunstenaar Corrie van de Vendel te bewonderen. Een kunsttoepassing die op een natuurlijke manier gebruik maakt van het licht en respect toont voor het monumentale karakter van het gebouw.

Daarnaast is er een expositie van Bert Welmers. Ieder schilderij is weer een oefening in het vangen van het licht. Regelmatig ontstaat er een schets van een terrasgezicht, straatmuzikanten of andere herkenbare belevenissen in onze stad.

4. Nicolaas Pieckkerk

Haarstraat 23

Zaterdag: 11:30 tot 17:00 uur

Presentatie: 'De Gorcumse Martelaren & de realisatie van de Gedenkplaats Gorcumse Martelaren 1572'.

In de voormalige Nicolaas Pieckkerk vindt een presentatie plaats over de Gorcumse Martelaren en de plannen voor de realisatie van de Gedenkplaats Gorcumse Martelaren 1572: een toekomstig monument dat hun verhaal levend houdt. De presentatie wordt gegeven om 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 en 16.00 uur.

De Nicolaas Pieckkerk is een monumentale voormalige rooms-katholieke Waterstaatskerk uit 1838, ontworpen door J. van Nune. In 1984 is het kerkgebouw verbouwd tot appartementencomplex. De kerk heeft een

driebeukig bedehuis met sobere, bakstenen voorgevel. Het hogere middendeel is bekroond door een driehoekig fronton.

De kerk heeft Spitsboogvensters, een classicistische deurpartij, muurzuilen en hoofdgestel. En een houten toren met topkoepeltje. Inwendig : Ionische zuilen en tongewelven.

5. Restaurant Metropole

Melkpad 3

Dit markante monumentale pand werd gebouwd in 1887 als 'Hotel Van Andel'. Sindsdien was het als hotel een populaire pleisterplaats in Gorinchem en nu nog steeds een prettige plaats van ontmoeting.

Sinds 1916 heet het hotel en café restaurant Metropole. Karakteristiek voor Metropole zijn de markiezen op de begane grond. Metropole is in Gorinchem een begrip.

Gezien de bedrijfsvoering mag u niet zomaar binnen wat rondkijken en vragen stellen, tenzij u hier iets wilt gebruiken.

Wel start in Metropole het arrangement 'Bierwandeling'. Dit is een combinatie van Gorcumse bierhistorie en een bierproeverij, special voor deze Open Monumentendag. Meer hierover verderop onder het hoofdstuk 'Rondleidingen'.

6. Caponnière

Kanselpoortweg 1.

Zaterdag 12:00 uur tot 19:00 uur

Zondag 12:00 uur tot 19:00 uur

Deze caponnière is een van de meest bijzondere verdedigingswerken van Nederland.

De bouw van deze bomvrije wapenopstellingsplaats hing samen met de aanleg van het Merwedekanaal dat in 1893 gereed kwam.

Toen is een bastion weggegraven en de vestingwal iets naar buiten verlegd, zodat het kanaal als vestinggracht kon dienen.

De caponnière moest het nieuwe gedeelte van de vestingwal en de bruggen over de schutsluis verdedigen. U kunt hier nu een hapje en een drankje nuttigen.

7. Arsenaal

Schuttersgracht 49

Open: 11:00 uur tot 16:00 uur

Dit werd later het Rijkstuighuis genoemd of kortweg 'Tuighuis' en in de Koude Oorlog stond het bekend als het 'MOB-complex' (een magazijn mobilisatie goederen). Maar het is een arsenaal uit 1755, waarin in eerste instantie wapens werden opgeslagen.

In het Arsenaal zijn nu appartementen, maar voor deze gelegenheid is de toegangspoort open en kunt u deze en de binnenplaats bekijken. Hier is ook een informatiekraampje van de Werkgroep Vesting Gorinchem en de Historische Vereniging Oud-Gorcum.

8. ULO-school

Zusterstraat 31

Zaterdag: 10:00 uur tot 17:00 uur

Rijksmonument, bouwjaar 1938. De architect was Gerardus Johannes Geijtenbeek. Het ontwerp is in de Traditionele stijl (Delftse School).

De school is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarden:

- als voorbeeld van een school uit de interbellumperiode.

- vanwege de voor het eind van die periode karakteristieke, traditionele bouwstijl en als voorbeeld uit het oeuvre van G.J. Geijtenbeek.

- vanwege de stedenbouwkundige waarde: de ligging op een hoek die in het ontwerp door een opvallende hoekoplossing gemarkeerd wordt.

U kunt hier binnen kijken en een gids vertelt u de geschiedenis van de school.

9. Huize Matthijs Marijke

Molenstraat 15

Zaterdag: 10:00 uur tot 14:00 uur

In de Molenstraat stichtten Matthijs Aelbertz. en zijn vrouw Mariken Kolff in 1556 een weeshuis.

Zelf kinderloos gebleven, bepaalden zij dat het huis ook na hun dood een kinderweeshuis zou blijven.

In de Weesgang naast Huize Matthijs-Marijke zit in de muur nog een 'vondelingenluikje'. Ook nu nog wordt het huis gebruikt door een zorginstelling.

Er zijn diverse schilderijen uit de gouden eeuw te zien met betrekking tot het weeshuis en een Hugo de Groot-raam. Met betrekking tot de kunstschaten zijn er mensen aanwezig die erover zullen vertellen.

10. Vrijmetselaarsloge

Molenstraat 75

Zaterdag 10:00 uur tot 17:00 uur

De Gorinchemse loge 'Orde en Vlijt' is opgericht op 21 oktober 1815 en behoort daarmee tot de oudste verenigingen in Gorinchem.

In 1885 heeft het gebouw een bijzondere gevel gekregen in een aan het Classicisme verwante stijl, met hoekrisalieten gemarkeerd door blok-pilasters en afgesloten door frontons.

In de beide tympanen symbolen van de vrijmetselarij. De gevel wordt geled door een gepleisterde cordonlijst en afgesloten door een kroonlijst met gepleisterd fries.

Diverse ruimtes zijn opengesteld, waaronder Voorhof (Comparitieruimte), Werkplaats en Bibliotheek. Regelmatig vindt er een rondleiding plaats met uitleg over de functie van de diverse ruimtes.

Er zullen meerdere Leden van de Loge "Orde en Vlijt" aanwezig zijn die een toelichting kunnen geven over de geschiedenis van het gebouw, de geschiedenis van de Vrijmetselarij en het zijn van Vrijmetselaar in onze huidige samenleving.

11. Klokkenstoel

Buiten de Waterpoort, Wilhelminapark

Zaterdag 12:00 uur tot 16:00 uur

Buiten de Waterpoort staat de klokkenstoel. Hierin hangt de oudste middeleeuwse klok van Gorinchem. Vrijwilligers van het 'Klokkenluidersgilde' vertellen over de geschiedenis van de klok en de totstandkoming van de klokkenstoel.

12. De Grote Sociëteit

Eind 26

Zaterdag 10:00 uur tot 17:00 uur

Het gebouw 'De Sociëteit' is van origine een herenhuis uit 1893, gebouwd naar ontwerp van de architect Johannes de Bie in Eclectische stijl.

Foto door M.M.Minderhoud

Toen de Grote Sociëteit het gebouw kocht in 1911 maakte hij ook de tekeningen voor de verbouw, waarbij de pui links van de ingang tot stand kwam. Eigenaar en hoofdgebruiker is De Groote Sociëteit. Hoewel het eigenlijk een kleine sociëteit is, is het wel een van de oudste nog bestaande sociëteiten van Nederland, opgericht in 1770. Het gebouw is ook binnen te bekijken, het heeft recent een grondige renovatie ondergaan.

13. Schuilkerk

Langendijk 72

Zaterdag 13:30 uur tot 16:00 uur

In 1572 kwam in Holland een einde aan de heerschappij van de Rooms-Katholieke Kerk. De uitoefening van de katholieke godsdienst was niet meer toegestaan. De Grote of St. Maartenskerk werd bestemd voor de protestantse eredienst.

Katholieken moesten uitwijken naar geheime plaatsen voor het houden van hun samenkomsten.

Het huidige gebouw is een eenvoudig zaalkerkje, oorspronkelijk oud-katholiek, gebouwd in 1669 en verbouwd in 1842. Het is in gebruik door de Evangelisch-Lutherse gemeente.

Het orgel dateert van 1859 en is gebouwd door de Rotterdamse orgelbouwer W.H. Kam. Tijdens de bouw is gebruik gemaakt van pijpwerk afkomstig van een eerder orgel uit 1809 gebouwd door J.D. Nolting.

Vanaf 15.00 uur wordt hier de SSG (stadsherstel)-prijs uitgereikt. Voorafgaand aan de prijsuitreiking verzorgt een spreker een interessante lezing over de Rotonde van De Vries Robbé, een markant stukje Gorcums industrieel erfgoed. U bent van harte welkom! Bezoekers van de Open Monumentendag kunt dan ook even binnen kijken.

14. Wereldwinkel

Langendijk 85

Zaterdag 10:00 uur tot 17:00 uur

In de kelder van de Wereldwinkel zijn oude gewelven te zien van vroegere bouwlagen. Waarschijnlijk 17^e eeuws of ouder. Ook komt u hier meer te weten over de geschiedenis van het gebouw.

15. Molen De Hoop

Dalemwalwal 21

Zaterdag 10:00 uur tot 17:00 uur

Zondag 11:00 uur tot 17:00 uur

Molen De Hoop is een in 1764 gebouwde korenmolen, gebouwd als stellingmolen. Ter vervanging van de hier in 1634 gebouwde houten standermolen.

In de molen zijn op de begane grond afbeeldingen in de thema's 80-jarige Oorlog en het Rampjaar 1672 te zien.

Verder is hier een draaiende presentatie over molens en vestingwerken en staat hier een Gorkumse brandweperladder uit 1896. Ook zijn er foto's te zien van Gorinchem tijdens de Duitse bezetting. En er zijn oude ambachten te zien.

16. Kruitmagazijnen Dalembolwerk

Dalemwal 19 a/b

Zaterdag: 13:00 uur tot 17:00 uur

Deze kruitmagazijnen zijn eind 18e eeuw gebouwd, maar kregen in 1882 hun huidige vorm.

De 'bomvrije' buskruit-magazijnen waren bestand tegen beschietingen met mortierbommen: grote ijzeren ballen gevuld met buskruit.

In de kruitmagazijnen is Stichting Symposion gevestigd. Dit is een kleine stichting met een rijk verleden dat hedendaagse kunst presenteert.

Hier is de tentoonstelling Verknippend Opbouwen van de kunstenaar Ruben Stallinga te zien. Het werk van Ruben

Stallinga kenmerkt zich door een intuïtieve, eigenzinnige beeldtaal waarbij hij zonder formele kunstopleiding industriële rastermaterialen bewerkt door delen weg te knippen, waardoor door het wegnemen van materiaal verrassende patronen en betekenisvolle leegtes ontstaan.

En gids verteld wat over de historie en de functionaliteit van het gebouw.

17. De Aanlegsteiger / Minimuseum de (radio) Luisterpost Gorinchem

Visserdijk 30

Zaterdag: 10:00 uur tot 17:00 uur

De Aanlegsteiger is het eerste echte buurthuis in Gorinchem. Tegenwoordig is er al aandacht voor 'post 65' erfgoed. Echter dit buurthuis is in 1963 gebouwd en dus ouder erfgoed uit de zogenaamde wederopbouw-periode.

Het minimuseum bevindt zich op de 1^e verdieping van buurthuis de Aanlegsteiger. Dit betreft Gorinchems Koude Oorlog-geschiedenis. Verdere info onder het hoofdstuk 'Musea'.

18. De Poterne

Dalemwal bij 'Rond de Watertoren'

Zaterdag 10:00 uur tot 16:00 uur

Op 5 oktober 1811 brachten Napoleon en zijn vrouw Marie Louise een bezoek aan Gorinchem. Tijdens zijn inspectierit over de Gorkumse vestingwallen gaf Napoleon bevelen voor het uitvoeren van diverse verbeteringen, waaronder de bouw van deze poterne.

Een gids vertelt u de functie en de geschiedenis van de poterne.

19. Klein Kruitmagazijn

Dalemwal tussen bastion X en XI

Open: 10:00 uur tot 17:00 uur

Dit kruitmagazijntje zit in de wal verborgen, tussen de Poterne en de Vijfde Uitgang. Het stamt ook uit einde 18e eeuw. Je kunt hier binnen kijken en horen hoe men vroeger binnen de vesting met het gevaarlijke explosieve buskruit omging.

20. VIS-kazemat

In de punt van Bastion 11, achter de

Luisterpost, Vijfde Uitgang 1

Vijfde Uitgang / Dalemwal wandelpad.

Zaterdag 10:00 uur tot 16:00 uur

De kazemat is onderdeel van het Rijksmonument ensemble vestingwal van Gorinchem, tevens UNESCO werelderfgoed. Het betreft een Nederlandse overdekte wapenopstelling van gewapend beton uit 1930.

Het is het 1^e exemplaar (prototype) in een serie van 45 stuks van dit type, die in de Nieuwe Hollandse Waterlinie en bij de Moerdijkbruggen zijn gebouwd.

De kazemat is ook binnen te bezichtigen en voorzien van een passende inrichting, zoals in de mobilisatieperiode 1939/1940 toegepast in betonwerken.

Een oude radio speelt liedjes uit de mobilisatieperiode.

21. Groot Kruitmagazijn

Vijfde Uitgang 5

Open: 10:00 uur tot 17:00 uur

Groot Kruitmagazijn uit 1838. Het Groot Kruitmagazijn is grotendeels in originele staat. Binnen is er is een presentatie.

Het gebouw is ontworpen voor de opslag van 60.000 pond buskruit. In het magazijn lag het buskruit in houten vaatjes verpakt in rekken opgestapeld.

Het kruitmagazijn heeft conform de voorschriften uit die tijd twee ingangen met elk een voorportaal.

Buiten kunt u aan de kopse zijden van het gebouw zien, dat het gewelf zes rechtop staande stenen dik is.

Dit gebouw was zonder gronddekking al "bomvrij", dus bestand tegen de ronde gietijzeren met buskruit gevulde mortierbommen van die tijd.

22. Erfgoed De Vries Robbé

Spijksedijk 8

Vanaf de Lingebrug is er uitzicht op het deze bouwwerken van dit voormalige grote staalconstructiebedrijf. Helaas zijn deze niet open.

Het constructiebedrijf De Vries Robbé & Co liet in 1940 deze ontvangstruimte en een schaftlokaal voor de arbeiders bouwen, naar ontwerp van de architecten B. Merkelbach en Ch.J.F. Karsten.

Het ontwerp was een voorbeeld van 'het Nieuwe Bouwen', waar licht, lucht en fraaie vormgeving samengebracht werden met de eigen producten van het bedrijf: beton en staal.

Na de teloorgang van De Vries Robbé dreigde sloop. Op dat moment nam Kindunos Veiligheidskundig Adviesbureau het initiatief het complex te behouden, en liet de gebouwen in 1996 van de westzijde naar de oostzijde van de Linge verplaatsen.

Het complex werd in 2002 als jong industrieel rijksmonument erkend. In het gebouw is Galerie Rotor, 'schatkamer van de hedendaagse kunst', gevestigd. Hier kunt u in het gebouw kijken.

23. Gemeentelijk depot voor Archeologie

Arkelsedijk 24

Open: 10:00 uur tot 17:00 uur

Het depot bevindt zich in de brandweerkazerne. Hier liggen de Gorinchemse bodemvondsten opgeslagen.

Zie verder onder het hoofdstuk 'Musea'.

24. Indië-monument en Stenen Beer

Locatie: Parkje aan het Paardenwater

De naam Paardenwater stamt waarschijnlijk van de tijden dat men per koets reisde en men de paarden voor het binnengaan van de stad hier liet drinken uit de vestinggracht. Er heeft hier ook een kleine ronde manege gestaan van het Nederlandse leger.

In het parkje staat het Indië-monument. Dit monument is opgericht ter nagedachtenis aan vijf medeburgers die bij de strijd in het voormalige Nederlands-Indië zijn omgekomen.

Om de band tussen Gorinchem en het voormalige Nederlands-Indië uit te drukken is links de toren van Gorinchem en een boeket tulpen weergegeven en rechts een rokende vulkaan en sawa's.

Het kruis is niet alleen een symbool van het christelijke geloof, maar herinnert tevens aan het offer dat de oorlogsslachtoffers brachten voor een leven in vrijheid.

De Stenen Beer is een verdedigingswerk en waterbouwkundig kunstwerk in één. Bij een vesting, gelegen aan rivieren, moeten de rivierdijken op de vestingwal worden aangesloten.

Om te voorkomen dat dit toegangswegen zouden vormen voor een belegeraar, werden de dijken via een puntig gemetseld sluitstuk op de vestingwal aangesloten.

Deze Stenen Beer stamt uit 1579, maar is verschillende keren hersteld of opnieuw gemaakt. De beer in de huidige vorm is in 1772 opnieuw gemaakt.

25. Molen Nooit Volmaakt

Bagijnenwal 46

Zaterdag 11:00 uur tot 17:00 uur

Nooit Volmaakt is een ronde stenen stellingmolen op Bastion I van de vesting. Deze korenmolen werd in 1718 gebouwd op de plaats waar het jaar ervoor een molen door storm was verwoest. Het was de eerste stenen korenmolen van Gorinchem maar had geen naam.

De molen was een grondzeiler, maar in 1763 is de molen verhoogd en van een stelling voorzien. In 1883 brandde de molen geheel uit, maar de stenen romp bleef overeind.

De molen werd herbouwd met onderdelen van de gesloopte oliemolen Nooit Volmaakt, die bij de rivier op bastion VII had gestaan. Niet alleen de onderdelen, maar ook de naam ging over.

De molen is in 1965, in 1996/1997 en in 2022 gerestaureerd. Sindsdien is de molen weer in bedrijf voor het malen van granen.

In de molenwinkel kun je terecht voor de allerlekkerste en vertrouwde graan- en meelproducten, molenbrood en (verse) streekproducten.

26. Stoomsleepboot Jan de Sterke

*Bagijnenwal, Korenbrug, de Ondervloed
Zaterdag 10:00 uur tot 17:00 uur*

Dit is een heel mooi stoomsleepbootje dat in 1913 te water werd gelaten en het heeft sindsdien een hard werkzaam leven achter de rug in Nederland, België en Duitsland. Het heeft een tweecilinder compound stoommachine van I.A. Kreber te Vlaardingen en een schotse éénvuurs ketel met een werkdruk van 10,3 bar. Het machinevermogen is ongeveer 65 pk bij 185 omwentelingen per minuut. Het schip kan van buiten en binnen bekeken worden en vrijwilligers vertellen over de geschiedenis en de techniek. Voor andere activiteiten en vaartochtjes buiten de Open Monumentendag kan men kijken op: <https://www.jandesterke.nl/vaarschema.html>

27. Hamelhuis / Hendrick Hamel museum

*Kortendijk 67
Zaterdag: 13:00 uur tot 17:00 uur*

Het Hamelhuis is een replica van het 17e eeuwse geboortehuis van Hendrick Hamel. Meer informatie verderop, onder het hoofdstuk 'Museum'.

Rondleidingen

Tijdens de Open Monumentendag zijn er naast reguliere, tegen betaling te boeken rondleidingen, ook speciale gratis rondleidingen, als volgt:

Stadswandeling

*Starttijden gratis rondleidingen:
zaterdag 11:00 en 14:00 uur gratis
Vanaf de VVV / Mooi Gorinchem, aan de
Grote Markt 17.*

Reserveren verplicht via Reserveren op de site van Mooi Gorinchem.

Let op!

Naast de gratis rondleidingen zijn er dit weekend ook betaalde rondleidingen.

Een stadswandeling met een gids is absoluut een aanrader! De enthousiaste gids leidt je langs de historische highlights en vertelt de echte Gorcumse verhalen.

Van de Martelaren van Gorcum en avonturier Hendrick Hamel tot Napoleon en de vlucht van Hugo de Groot in een boekenkist.

Vestingrondleiding

*Starttijd: zaterdag 14:00 uur vanaf de
fontein voor het Gorcums Museum / VVV.*

De vestingrondleiding gaat over de militaire geschiedenis van de vesting en het garnizoen.

De rondleiding gaat langs de gebouwen uit het vestingverleden en over het meest interessante deel van de vestingwal.

De gids vertelt ook wat over vestingbouw, tactiek en bewapening.

Torenklimmen

Starttijden:

zaterdag 15:30 uur gratis

Vanaf de VVV / Mooi Gorinchem, aan de Grote Markt 17.

NB: Je kunt klimmen vanaf 8 jaar.

Reserveren verplicht via Reserveren op de internetsite Mooi Gorinchem

Beklim samen met een torengids de Grote Toren van Gorinchem. Na het beklimmen van 256 natuurstenen treden wacht je een prachtig uitzicht over Gorinchem en omstreken.

Op heldere dagen kun je zelfs de Dom in Utrecht zien!

Let op!

Naast de gratis rondleidingen zijn er dit weekend ook betaalde rondleidingen.

Bierwandelarrangement

*Restaurant Metropole, Melkpad 3
zaterdag 10:45 en 14:00 uur*

Restaurant Metropole organiseert, in samenwerking met Ronald Verduijn van bierbrouwerij 'De 3 Snoeken', een bierwandeling waarin de geschiedenis van de Gorcumse bierbrouwerijen wordt verteld. Deze ongeveer 4 kilometer lange tocht leid je langs de nog zichtbare en onzichtbare biergeschiedenis van onze stad.

Per arrangement is er plaats voor maximaal 15 deelnemers en de kosten zijn € 25,-- p/p.

Aanmelden voor deze wandelarrangementen kan telefonisch op 0183-699736 of middels het sturen van een mail naar info@metropole-gorinchem.nl

Ochtendarrangement:

- Bierwandeling met lunch.
 - Ontvangst vanaf 10:45 uur
 - Start tocht om 11:00 uur
 - Rond 12:30 uur lunch met bijpassend drankje bij Metropole.

Middagarrangement

- Bierwandeling met proeverij
 - Ontvangst vanaf 14:00 uur
 - Start tocht om 14:15 uur
 - Rond 15:45 uur bierproeverij met hapjes bij Metropole.

Stadsherstelwandeling

Hazewindhondstraat

Zaterdag 13:30 uur

Tijdens deze wandeling nemen gidsen u mee langs een aantal karakteristieke panden uit de Stadsherstel-collectie. U hoort de bijzondere verhalen achter deze historische gebouwen: hoe zij door de jaren heen zijn veranderd, welke rol zij speelden in de stad en hoe Stichting Stadsherstel zich inzet voor het behoud van dit waardevolle erfgoed.

Na afloop van de wandeling bent u van harte welkom voor een hapje en drankje in de Schuilkerk, waar vanaf 15.00 uur de SSG-prijs wordt uitgereikt. Voorafgaand aan de prijsuitreiking verzorgt een spreker een interessante lezing over de Rotonde van De Vries Robbé, een markant stukje Gorcums industrieel erfgoed. U bent van harte welkom!

Een middag vol verhalen, bijzondere gebouwen en inspirerende ontmoetingen. Een aanrader voor iedereen die Gorinchem en haar geschiedenis een warm hart toedraagt.

Musea

De musea zijn op Open Monumentendag, zaterdag 12 gratis te bezoeken.

VVV / Gorcums Museum

Grote Markt 17

Zaterdag: 10:00 uur tot 17:00 uur gratis

De stad als CANVAS – van het museum naar de wijk

Een samenwerking tussen Woningcorporatie Poort6 en het Gorcums Museum resulteert hier in een prachtig project.

In het Gorcums museum is de historische expositie over Gorinchem te zien en ook de volgende tentoonstellingen:

We geven het podium aan vijf kunstenaars en één kunstenaarsduo die ter gelegenheid van deze samenwerking muurschilderingen ontwerpen als cadeau voor de stad.

In het museum tonen de kunstenaars een overzicht van hun oeuvre en de schetsen die zij voor de gevels maakten. Zo brengen we de stad naar het museum, en het museum naar de wijk!

Geworteld in Gorcum

De ontwikkeling van de stad in de laatste decennia, de recente geschiedenis, wordt door ons Nieuw Erfgoed genoemd. En daarin speelt de komst van de eerste arbeidsmigranten naar de stad een heel grote rol. De tentoonstelling, Geworteld in Gorcum vertelt het verhaal van deze eerste gastarbeiders.

De Doezolder vol met Street Art

Het vrije werk van Luuk de Greef is heel illustratief en fantasieerijk. Het doet denken aan zoekplaten uit een stripalbum. Dit is ook niet vreemd, want hij is naast kunstenaar ook professioneel illustrator van boeken, bladen en decorstukken.

Hendrick Hamel Museum

Kortendijk 67

Zaterdag: 13:00 uur tot 17:00 uur gratis

Deze Gorcumer stapte in 1653 in Batavia aan boord van het VOC-schip 'De Sperwer'. Het schip strandde voor de kust van Korea. Hamel was één van de 36 mannen die de schipbreuk overleefden. Door zijn journaal is Korea bekend geworden in Europa

In het museum zijn naast de prachtige vaste expositie ook tijdelijke wissel-exposities te zien.

Restauratie deskundige:

Er zal in het museum ook een restauratiedeskundige aanwezig zijn, waar monumenteigenaren vrijblijvend advies kunnen vragen.

Minimuseum de (radio) Luisterpost Gorinchem

Vissersdijk 30

Zaterdag: 10:00 uur tot 17:00 uur

Dit minimuseum bevindt zich op de 1^e verdieping van buurthuis de Aanlegsteiger.

Dit betreft Gorinchems Koude Oorlogsgeschiedenis. Vanuit Gorinchem werd toen o.a. het radioverkeer van het Russische leger in Oost-Duitsland afgeluisterd. Men rapporteerde aan de Militaire Inlichtingen Dienst (MID). Te zien is een tijdlijn over de geschiedenis van het radio-afluisteren.

En ook de apparatuur, zoals gebruikt tussen 1955 en 1967 in de luisterposten op fort Vuren en in Gorinchem. Deze apparatuur staat werkend opgesteld. U krijgt uitleg van een gids en u mag eventueel zelf aan de knoppen draaien.

Archeologiedepot

Arkelsedijk 24

Open: 10:00 uur tot 17:00 uur

Het depot is geen museum. Na 30 jaar archeologisch onderzoek is er veel te zien van Gorcums erfgoed. Bodemvondsten vanaf de Prehistorie tot de Tweede Wereldoorlog. Een deel van de collectie is zichtbaar in vitrines en stellingkasten.

Van 14 tot 16 uur houdt depotbeheerder Martin Veen een vondstenspreekuur. Je kunt je eigen vondsten meebrengen en hierover meer te weten komen.

